

This work is licensed under a Attribution-ShareAlike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KÖZÉRDEKŰ ISMERETEK TERJESZTÉSÉRE.

KIADJA

A K. M. TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT.

SZERKESZTETTÉK

SZILY KÁLMÁN, FODOR JÓZSEF és PASZLAVSZKY JÓZSEF.

TIZENHETEDIK KÖTET.

185—196. FÜZET.

96 RAJZZAL.

BUDAPEST, 1885.

KHÓR ÉS WEIN KÖNYVSZAJTÓJA.

NÉVJEGYZÉK ÉS TÁRGYMUTATÓ.

I. SZERZŐK NÉVJEGYZÉKE.

- Abt A.** A hang visszaverődése lapszerű felületen 304.
- Antolik K.** A gyűrűcsöves higany-légszivattyúról 265.
- Árkövy J.** Az anatherin-szájvíz összetételéről, készítéséről 270.
- Asbóth S.** A Kjeldahl-féle nitrogén-meghatározó módszer 513.
- Balló M.** A hygrothermánsról, alkalmazva a bor hevítésére saját edényében 471. — Egy új ruhamosó eljárásról 471.
- Bartá D.** A telegramm-forgalom emelkedése hazánkban 349.
- Bartoniek G.** A vízlégszivattyú kezelése 309. — A psychrométer hőfokának rendellenessége 310. — A pezsgőbor gyöngyének kiinduláspontjáról 310. — A természet nagy hatói között levő kapcsolatáról (*Clausius* után) 322. — A természet erőképleteiről (*Clausius* után) 373.
- Bartsch S.** Egy évben háromszor virágzó és termő almafa 345.
- Bedő A.** Magyarország erdőségei 471.
- Bein K.** A zsidó újév napjának kiszámításáról 430.
- Békey I.** A légsúlymérő megjavítása 190.
- Benkő Gy.** Coelestinek Kolozsvár vidékéről 39. — A Pokolsár kitörése. 180.
- Biglio B.** A utczaburkolatok fölmelegedéséről 269.
- Bikfalvi K.** A pajzsmirigy szerepe 173. — A mozgás befolyása a tejelválasztásra 174. — A tapintásról és változásairól 386.
- Borbás V.** Kétklaki mécsvirág kettősivarú virággal 75. — Pleiophyllia és ascidium a fuchsianál 75. — A *Bos taurus* magyar elnevezéseiről 141. — A *Phaseolus vulg.* és a *Vicia Faba* magyar neveiről 141. — A *Zea Mays* magyar elnevezéseiről 142. — A hazai gyékényfélék földrajzi elterjedéséhez 226. — Az alföldi zombék 373.
- Butorka Sz.** A lapszerű aczellemezek kétirányú mágnesezése útján kifejlődött szabadmágnesség elosztása 305.
- Clausius R.** A természet nagy hatói között levő kapcsolatáról (*Bartoniek*) 322. — A természet erőképleteiről s értékesítésökről (*Bartoniek*) 373.
- Daday J.** Chiropterológiai gyűjtése 1884-ben 180, 472. — Adatok a Balatontó faunájának ismeretéhez 306. — Adatok Magyar- s Erdélyország néhány édesvízi medenczének nyíltükri faunájához. 472.
- Darvai M.** Szilárd testek diffúziója 76. — A gázok világítása 76. — Az Elektromosság keletkezése égháborúk idejében 343. — Mesterséges északifény 511.
- Demeter K.** Bryológiai újság Erdélyből 305. — Chalubinski »Grimmieae Tattrenses« című művéről 305. — A *Puccinia Malvacearum* Mont.-ról 472. — Az épületfa-gomba kipszttitása 517.
- Dietz S.** Az *Uromyces Trifolii* és *Erysiphe Martii* gombák sorokban való elterjedéséről 45. — Növénymaradványok az ókori egyiptomi sírokban (*Schweinfurth* után) 119. — Linhart Magyarország száritott gombái-ról 229. — Az agave virágzása 329.* — A *Populus nigra* és a *P. canadensis* fajok jellemzése 349. — A teljes almavirágról 350. — Georgina szalagosodása 350. — Rózsavirág átnövése, proliferatioja 350. — Különös alakú szőlőszemek 474. — Az őszkor virító orgonabokor 518.
- Dudich E.** Idegen testek a gyomorban 189. — Fémfárgyak, evőeszközök tisztítása 348. — A virágcserepek talajának befo-

- lyása az egészségre 348. — Tojó tyúkok elhullásának oka 348.
- Dudinszky E.** A lótejtű életéből 31.
- Entz G.** Az *Echidna hystrix* és az *Ornithorhynchus paradoxus*-ról 39.
- Eötvös L.** A folyadékok felületi feszültségének összefüggése a kritikus hőmérséklettel 133.
- Fabinyi R.** A víz synthesisét bemutató kísérlet 178. — Szénvegyületek synthesise nagy feszültségű elektromosság hatása által, mocsarlég, szénoxid és hidrogén-gáz-elegyből 179. — Alkylenek gyors és nagy mértékben való előállítására az ecetsavas étherből 179.
- Filarszky N.** A cukorkorépa fejlődéséről és cukortartalmáról 188.
- Fodor J.** A soda bicarbonica és a szódavíz hatásáról az emésztésre 45. — Titkári jelentés 1884-ről 81. — A Chamberland-féle vízszűrő 269, 384. — A desinficiált árnyékszéktrágya alkalmazása 270. — A zsír frissen tartásáról 270. — A hosszú életről 289. — Baktériumok az egészséges állat vérében 307. — A virágcserepek talajának befolyása az egészségre 348. — A salétromsavnak vízben való felismeréséről 429. — A kőbányai fojtó kútról 515.
- Frank Ö.** Lehetséges-e élet baktériumok nélkül 224. — A vezetett víz állítólagos pazarlása 225. — A kolerabacillus morfológiája 299. — A kommaalakú bacillusok elterjedése 300.
- Franzenau Á.** Letekés határából való csigák és korálok 512.
- Gauss V.** A tenger éjjeli fénylése 165.
- Gothard J.** A herényi asztrofizikai obszervatórium sarkmagasságának meghatározása 77. — A herényi asztrofizikai obszervatórium 1884-ben történt megfigyeléseiről 265. — Tanulmányok az égitestek fotografálásáról 306.
- Guillemin A.** Az északi és déli sarkfény 243.*
- Hankó V.** Az ásványvizek kezeléséről 214.*
- Hegyfok K.** A légáramlatok és a csapadék 67. — A zivatarokról 145.
- Heller Á.** Papirosgyártás fűből 41. — A keletindiai nyelvek statisztikája 41. — A kábel-telegramm sebessége 41. — A Mel-sens-féle villámhárító 41. — A lipcsei könyvforgalom 41. — Javított izzólámpa 41. Könyvtárnoki jelentés 1884-ről 91. — A Napnak tengelye körül való forgása 133. — A saturnus-gyűrűk változékonysága 133. — Nedvességmérő szobai használatra 142. — Magyar meteorológiai munkák 142. — A legnagyobb könyvtárak 181. — Az üveg egy új alkalmazása 181. — Szent-Elmő tüze 181. — Az 1884. október 4-iki holdfogyatkozás 292. — A Föld unipuláris indukciójának nagysága 343. — A sarki fény ma-
- gassága 343. — Az Encke-féle üstökös 345. Az új csillag a nagy Andromedaködben 416.* — Baeyer Johann Jacob 421. — Az elektromos áram veszélyessége. 424.
- Herbich F.** Palaeontológiai adatok az Erdélyi Kárpátok pontosabb ismeretéhez 472.
- Herman O.** A pákász. A látott hal 474.
- Hoffer E.** Utonálló házi veréb 126.
- Horváth G.** A fillokszéra áthurczolása a szüreti munkásoktól 142.
- Högyes E.** Újabb élet- és kórtani vizsgálatok a hallóidegből kiinduló reflex-mozgásokat illetőleg 133.
- Hüninger A.** A kaloccai Haynald-obszervatóriumban 1880–1884-ig megfigyelt napfoltok 134.
- Hosvay L.** A torjai büdösbarlangról 308. (N48.*)
- Inkey B.** Nagygagy ércztermő helyei 1. — Román és magyar geológiai fölvételek 426.
- Jáhn K.** Kísérletek a hidrogénnek palládiummal való gazometrikus meghatározására 180.
- Jendrassik J.** A polydromo-motorról 306.
- Jessen E.** Mennyi idő szükséges a hús és a tej megemésztésére (*Szterényi*) 175.
- Kalecsinszky S.** Agyagok, barnaszén és vasokker kémiai elemzése 40. — Az elemző chemia néhány módszeréről 42. — Az elektromosság a kémiai elemzésekben 481*. — Thermoregulator és leparló készülék 516.
- Kánitz Á.** Gróf Széchenyi Béla közép-ázsiai expedíciójának növénytanai eredménye 265.
- Katona E.** A nagyvárosok füstje (*Weinlig* után) 255. — A glicerinnről és ipari alkalmazásáról 336. — A természetes vizeknek maguktól való megtisztulása 337. — A könnyű aranyozás és ezüstözés megismerése 338.
- Kiss K.** Lassan kisülő elektromos szikrák kémiai hatásáról 11.* — Kísérletek nitroglicerinnel 115, 136. — Előadás-hoz való kísérletek: léghőmérő, készülék a Mariotte-Gay-Lussac-féle törvény bemutatására, erjesztő készülék, Liebig-féle hűtő 43, 221.* — Az üvegek készítéséről és üvegfúvásról 135, 393*, 433*.
- Kleiszl K.** Hazánkban virágzó agavék 428.
- Klinkárt E.** Csirke mint pesztzonka 181.
- Klupaty J.** A folyadékok közötti válaszfelületek feszültségéről 265.
- Koch A.** Az Erdélyi Múzeum meteorgyűteményéről 180. — Ösemlys csontmaradványok Kolozsvár környékéről 180. — Az 1885. évi május 26-iki földrengésről 305.
- Kollmann J.** Az emberfajta nagykor (*Thirring*) 334.
- Konkoly M.** Asztrofizikai megfigyelések az ógyallai csillagvizsgálón 1884-ben 134. —

- A napfoltoknak és a Nap felületének megfigyelése az ó-gyallai csillagvizsgálón 1884-ben 134. — A déli égöv spektroszkópi átkutatásáról 265. — Hulló csillagok megfigyelése a magyar korona országainak területén 1884-ben 265. — A napfoltok gyakorisága 306. — 1885. évi napfoltok 513.
- Kossuth L.** A természettudományi nem-es fajnevek magyarításának kérdéséről 21.
- Krécsy B.** Zink az ivóvízben 414. — A tengervíz ihatóvá tételéről 415.
- Kronner J.** A zigaditról 265.
- Kreuszy V.** A fülbemászókról 125.
- Kriesch J.** A rovarok világa különösen az ipar és a kereskedelem szempontjából 308. (N49*) — A tengeri fészékpítő hal 505.
- Kuppis J.** A gépek forgásképesége fokozásának határa 390.
- Lacerda.** A csörgőkigyó mérgéről 181.
- Lakits F.** Az 1884. október 4-iki holdfogyatkozás 299. — A zsidóújev napjának kiszámításáról 477. — Az új csillag az Andromeda-ködben 509. — Szt.-Elmo tüze 518.
- Lendl A.** A pókok érzékszerveiről 30. — A keresztspók élelmessége 505.
- Lengyel I.** A zivatar alkalmával való harangozásról 430. — 1884-ben elhunyt természettudósok nekrológja 495.
- Leutner K.** Pénztárnoki jelentés 1884-ről 87.
- Liebermann L.** Glicerin-foszforsav 512.
- Lóczy L.** Geológiai részletes felvételek Aradmegyében 40.
- Loyka H.** Adatok Magyarország zúzmóflórájához 265.
- Luez I.** A zsidóújev napjának kiszámításáról 477.
- Maderspach V.** A vajda-hunyadi vaskötelpálya 342.
- Marezali P.** A kóródzás okáról 176. — A khinin élettani hatása 467.
- Matyaszovszky J.** Recsk vidékén mutató petróleum-nyomok 426.
- Medgyesy B.** Vizsgálatok a zeolitben 181.
- Méhely L.** Pilléket fogdosó növény 421*.
- Mihalkovics G.** A hermafroditaságról 42, 49*, 97*.
- Mocsáry S.** A fürkész-darázsok életéről 14*.
- Nendtvich K.** Magyarország ásványvizeiről 306. — A vámfalusi és turvékonyi források 307.
- Oláh G.** Koponya és lélektan 269, 313, 353. — A lángezés és elmekór 308 (N47.)
- Ónody A.** Az őshalak idegrendszere 516.
- Ossikovszky J.** A bártfai ásványvizek 307.
- Órley L.** Torzpeték a házi szárnyasoknál 350. — A palearktikus övben élő Terricolák revíziója 512.
- Pantoesek J.** Magyarországi fosszil Bacillariaceák és Diatomaceák 426.
- Paster Cl.** A battákról (*Thirring*) 34.
- Paszlavszy J.** Utonálló házi veréb 126. — A giliszták és a zombékok 270. — Fém tárgyak, evőeszközök tisztítása 348. — A galandféregről 349. — Az ökör lenyelte pók hatása 430. — A zivatar alkalmával való harangozás jelentősége 430. — Egy ritka bogár (*Coraeus bifasciatus* Ol.) kártételéről hazánkban 474.
- Páter B.** A gyermeklánccfü virágjáról 339. — A virágoknak mesterségesen teljessékké tételéről 340. — A paradicsomalma egy újabb betegségről 341. — A virágok színváltoztatásáról 422.
- Pethő Gy.** A Földtani Társulat 1884. évi működéséről 134. — Baltavár ősemelősei 427.
- Petrovits D.** A tejsav a nép táplálékában 280.
- Pfeiffer P.** Ampère készülékéről az elektrodinamikai második egyensúlyi állapot kísérleti bemutatására 39.
- Pivány I.** Szt.-Elmo tüze az 1848. évi hadjárat alkalmával 474.
- Plósz P.** A pezsgőborokról és gyártásukról 363.
- Politzer G.** Az ökör megcsömörléséről és felfúvódásáról 429. — A ló testén feldörzsölés után növekvő fehér szőrrel 429. — A juhok rühességéről 429. — A juh kergékórjáról 429.
- Posewitz T.** A Bangka-szigetén előforduló ón 426.
- Primies Gy.** Új adatok Erdély mineralógiájához 472. — A Rodnai havasok 512.
- Ráth A. L.** Honnan ered a Föld mágnessége 177. — A vezetődrótok elszigetelésének új módja 178.
- Ráth Z.** Hazánk havi és évszaki középhőmérséklete 516.
- Regécy I.** A kurara és az elektromos áram hatása az idegekre 141.
- Regnard P.** Két divatos mérge: a morfium és az ether (*Farkasdi Sörös L.*) 407, 449.
- Róth S.** A Magas-Táttra déli oldalának hajdani jégárai 78, 512. — Adatok a kőszáli kecskének és a jávorszarvasnak a Szepességen való hajdani előfordulásához 505.
- Rózsahegy A.** A baktériumokról 186.
- Ruisz Gy.** A Bos taurus és Bos bubalus különböző korú és nemű egyéneinek magyar elnevezéséről 188. — A Zea Mays magyar elnevezéseiről 189. — Magyar meteorológiai munka 189.
- Schafarzik F.** A lőrinczi Mulatóhegy geológiai viszonyai 427.
- Seheube.** Az ainoókról (*Thirring*) 32.
- Schmidt S.** Augin-andesit hypersthen kristályokkal 40. — Heterogen testek kettős fénytörése 41. — A Pokhausz-hegy közete 427.
- Schulhof L.** Az 1873-iki XVI-ik számú Coggia-féle üstökös pályaszámítása 307.

- Schuller A.** Hígany-kontakt 133. — Az indukált elektromos áramok chemiai hatása 133.
- Schweinfurth G.** Növénymaradványok az ókori egyiptomi sirokban (*Dietz*) 119.
- Farkasi Sörös L.** Két divatos mérge: a morfium és az éther (*Regnard P.* után) 407, 449.
- Staub M.** Göppert emlékezete 40 — A Zsilvölgy aquitankori flórája 135.
- Steiner S.** Ózozott főzödények 35. — A piaci tej Budapesten 36. — Az agyag főzödények Budapesten 383.
- Szabó J.** A pharmakosiderit és Urvölgyit új termőhelyéről 39. — Magyarországi és carrarai fluoritok 78. — Megemlékezés Quintino Sella és Hochstetter F.-ről 134. Göd és Dunakeszi forrásvizeinek geológiai viszonyai 264. — Selmez geológiai viszonyainak előzetes ismertetése 306. — A berlini nemzetközi geológiai kongresszus 512.
- Szalárdi M.** Kolerajárványok Magyarországon 35.
- Székely B.** A rovarok női ivarszervéről 179.
- Szily K.** Elnöki megnyitó 80. — Különféle sebességek 262. — Új vasuti jegyek 307. A nagy lánczhidak 345. — Anglia szénbányászata 345. — Egy új lövedék 425. Az elektromos erőátvitelről 476.
- Szterényi H.** A türkisz előfordulása viszonyairól Perzsiában 172. — Rovar-lenyomat szilúr-korszakbeli homokkőben 173. — Mennyi idő szükséges a hús és a tej megemésztésére (*Jessen* után) 175. — Vulkanai működés és földrengések 1884-ben 380. — A vulkáni homok és hamu összetétele 381. — Fontosabb fémek értéke 382. — Zsurló a karbon korszakból 383. — A levegő oxigéntartalma 458. — A mészke megolvadásának kérdése 464. — Mesterséges földrengés 465. — Részleges vagyis felületi földrengés 466.
- Taródy F.** A naponként csalfán megdézsmált hordóbor bortartalma a 99-ik napon 390.
- Téglás G.** Történelemelőtti ólomipar és ólombányászat Karinthiában 129.* — A boiczei barlangok s azok őstörténelmi jelentősége 265.
- Than K.** Néhány új chemiai készülékről 193.* — Öt szliácsi forrásvíz chemiai elemzése 307. — A gazometrikus módszerek kibővítéséről 471.
- Thanhoffer L.** Adat a központi idegrendszer vizsgálati módszeréhez 77.
- Thirring G.** Az ainókról (*Scheube* után) 32. — A battákról (*Paster* után) 34. — Az emberfajták nagy kora (*Kollmann* után) 334. — Két amerikai törpe 506.
- Tóth L.** Külön idegkészületek a meleg és hideg érzésének vezetésére a bőrben 302. — A kávé élettani hatása 303. — Az erdélyi földművesek kosztjának összetétele 388.
- Török A.** Az ember harmadik tomporáról 42, 233*. — Magyarország anthropológiájából 127. — A tetoválásról és elterjedéséről 135. — Az emberi termetről 186.
- Turnowsky M.** Az öngyilkosságokról 186.
- Vadona J.** A fűrjek és foglyok felneveléséről 270. — Új rózsafajok előállítására 270. A fűrjek tápláléka 348.
- Váli E.** A betegség és a halál adója Magyarországon 491.
- Várady A.** Adalék a zivatarok statisztikájához 131. — Villámokozta kép 297.
- Végh L.** A telegramm-forgalom hazánkban 349.
- Vnutsko F.** A bolygóknak ugyanazon egymáshoz viszonyított helyzetbe való jöveteléről 44. A naprendszerbeli bolygók nyugotról keletre való forgásának okáról 429.
- Wartha V.** A szerpentinekről 40. — Viztisza flourit-kristályok 41. — Kereskedés, hol a világító festék kapható 45. — A Rakelmetall-ról 45.
- Weinlig R.** A nagyvarosok füstje (*Katona*) 255.
- Zsigmondy V.** Mediterrán jellemű Conus-csiga 427.

II. TÁRGYMUTATÓ.

- Absorptió-készülék*, 198*, 199*.
Agave, Virágzása 329.* — Hazánkban virágzó agavék 428.
Agyag-főzbedények, 383.
Ainók, 32.
Akademia, Magy. tud. a. ülései 77, 133, 264, 306, 471.
Alapítványok, Természettud. Társulatéi 137.
Alföld, Zsombékja 273.
Alkylenek, Gyors és nagy mértékben való előállítása 179.
Állat, Kérdésének oka 176. — Vérében bakterium 307.
Állattan, Nyílt pályázatok 1885-ben 266.
Állvány, Takarékosági szerkezettel 202*.
 — Praecisio á. 203*.
Almafa, Egy évben háromszor virágzó és termő 345. — Teljes virága 350.
Anatherin-szárvíz, Alkatrészei 270.
Andromeda, Új csillag benne 416*, 509.
Anthracotherium, Csontjai Kolosvár környékéről 180.
Anthropologia, Magyarország Anthropológiájából 127.
Aradmegye, Geológiai felvételek 40.
Aranyozás, Könnyű a. megismerése 388.
Árnyékszék-trágya, Desinficiált á. alkalmazása 270.
Ascidium, A fuchsiánál 75.
Ásványvíz, Kezelése 214*. — Magyarországé 306. — Bártfáé 307. — Szatmár- és Bereg megyében 307. — Szliácse 307.
Atnövés, Rózssvirágé 350.
Augit-andesit, Málnásról 40.
Aogadro-féle törvény, Bebizonyítására készülék 209.
Bab, 141.
Bacillus l. Bakterium.
Bádócseb, Rézszine 518.
Baeyer Johann Jacob, Nekrológja 421.
Bakterium, 186. — Élet lehet-e nélküle 224. — Kolerabacillus morfológiája 299. — Kommaalakú bacillusok elterjedése 300. — Egészséges állat vérében 307.
Balaton, Faunájának ismeretéhez adatok 306.
Baltavár, Ősemlősei 427.
Bangka-sziget, Onja 426.
Bánya, Erdély bányáiról 472.
Bányászat, Történelemelőtti ólomb. Karinthiában 129*. — Anglia szénb. 345.
Barlang, Boicza b. 265. — Torjai bűdös barlang 308. (N48*.)
Bártfa, Ásványvizei 307.
Batták, 34.
Betegség, Halál adója Magyarországon 491.
Bogár, *Coraeus bifasciatus* Olivier 474.
Bolygók, Ugyazonon egymáshoz viszonyított helyzetbe való jöveteléről 44. — Naprendszerbeli b.-ök nyugatról keletre való forgásának oka 429.
Bor, Kifolyása a csapolt hordóból 309. — Pezsgőbor gyöngyének kiinduláspontja 310. — Pezsgőbor és gyártása 363. — A naponként csalfán megdézsmált hordó bor bortartalma a 99-ik napon 390. — Hevítésére hygrothermans 471.
Bos taurus, És *Bos bubulus* magyar neve 141, 188.*
Bunsen-lámpa, Takarékos szerkezettel 202*.
Burkolat, Útczab. felmelegedése 269.
Chamberland, Vízszűrője 384.
Chemia, Az elemző ch. néhány módszeréről 42. — Lassan kisülő elektromos szikrák chemiai hatása 11*. — Néhány új készülék 189*. — Chemiai egyensúly bebizonyítására készülék 209*. — Gázometrikus módszerek kibővítése 471. — Elektromosság a ch. elemzésekben 481*.
Chiropterologia, Gyűjtés Erdélyben 180, 472.
Coelestin, Kolozsvár vidékéről 39.
Coggia-üstökös, Pályaszámítása 307.
Conus-csiga, Mediterrán jellemű 427.
Coraeus bifasciatus, 474.
Csap, Vacuum-csap 202*.
Csapadék, És a légárnylatok 67.
Cserepéldányok, A Term. tud. Társ. könyvtárában 1885-ben 513.
Csiga, Üveg alkalmazása rajtok 181.
Csillag, Fotografálása terén tanulmányok 306. — Naprendszerbeli bolygók nyu-

gatról keletre való forgásának oka 429.
 — Andromedában 416*, 509.
Csirke, Mint pesztonka 181.
Cső, Bádógcső rézszíne 518.
Csőmörlés, Ökőre 429.
Csőrgökigyó, Mérgé 181.
Czukurrépa, Fejlődése 188.
Dahlia l. *Georgina*.
Darázs, Fürkész.-d. élete 14*.
Diffúzió, Szilárd testeké 76.
Drót, Elszigetelésének új módja 178.
Echidna hystrix, 39.
Edény, Ónozott 35. — Agyag főzőedények Budapesten 383.
Egészség, Virágcserep talajának befolyása reá 348.
Egészségügy, Kongresszus 266.
Égiháború, Idejében elektromosság keletkezése 343. — l. *Vihar*, *Zivatar*.
Egyiptom, Ókori sirjaiban növénymaradványok 119.
Eledel, Erdélyi földműveseké 388.
Elektrolízis, Készülék a víz és sósav elektrolízisére 208*.
Elektromosság, Lassan kisülő elektromos szikrák kémiai hatása 11*. — Az elektrodinamikai második egyensúlyi állapot kísérleti bemutatása 39. — Kábeltelegramm sebessége 41. — Melsens-féle villámhárító 41. — Higanykontakt 133. — Indukált áramok kémiai hatása 133. — Hatása az idegekre 141. — Hatása szénvegyületek synthesisénél 179. — Szt. Elmó-tüze 181, 478, 518. — Villámalkotta kép 297. — Föld unipolaris indukciója 343. — Keletkezése égiháborúk idejében 343. — Villám járása 346. — Az elektromos áram veszélyessége 424. — Az elektromos erőátvitel 476. — A kémiai elemzésekben 481*. — l. *Villám*.
Élet, A hosszú élet 289. — Baktériumok nélkül lehet-e 224.
Életrajz l. *Nekrológ*.
Elmekőr, És lángész 308 (N47*).
Ember, Harmadik tompóra 42, 233*. — Nyomdokai mennyire követhetők hazánkban 127. — Termeteről 186. — Fajtaíának nagy kora 334. — Két törpe e. 506.
Emésztés, Soda bicarb. és a szódavíz hatása reá 45. — Husé és tejé 175.
Encke-féle üstökös, Visszatérése 345.
Entodon transsylvaanicus, 305.
Épületfa-gomba, Kipusztítása 517.
Equisetum Monyi, 383.
Erdélyi Múzeumegylet, 39. — Meteorogyűjteménye 180.
Erdő, Hazánkban 471. — *Coraebus bifasciatus*, az erdőpusztító 474.
Erjesztő-készülék, 222*.
Erő, Természet nagy hatói 322. — Természet erőkészlete 373. — Elektromos e. átvitel 476.
Erysiphe Martii 45.
Ércz, Nagyág ércztermő helyei 1:

Érzékszerv, Póké 30.
Eső, És a légáramlatok 67.
Eszakifény 243*. — Magassága 343. — Mesterséges 511. — l. *Sarkfény*.
Éther, Dívatos mérég 407, 449.
Eudiometer, Előadáshoz 206*.
Evdészközők, Tisztítása 348.
Ezüstözés, Könnyű e. megismerése 338.
Faj, És nem neveinek magyarítása 21.
Fasciatio, l. *Szalagosodás*.
Felfuodás, Ökőre 429.
Fém, Fontosabb fémek értéke 382.
Fém tárgyak, Tisztítása 348.
Fény, Északi és déli sarkfény 243*. — Tenger éjjeli fénylése 165. — l. *Északi fény*.
Fénytörés, Heterogén testeké 41.
Fénytünetemény, Az 1848. évi hadjárat alkalmával 474, 518. — l. *Szt.-Elmo tüze*.
Festék, Világító f. hol kapható 45.
Fészek, Fészeképitő tengeri hal 505.
Feszültség, A folyadékok válaszfelülete közt 265.
Fillokszéra, Áthurczolása szüreti munkásoktól 142.
Florc, Zsilvölgy aquitankori fl. 135.
Fluorit, Víziszta, Budáról 41. — Magyarországi és carrarai 78.
Fogoly, Felnevelése 270.
Folyadék, F.-ok közötti válaszfelületek feszültsége 265.
Forgás, Sebességének fokozása 346, 390.
Forrás, Gőd és Dunakeszi forrásvizei 264. — l. *Víz*.
Forrásgázok, Felfogására készülék 194*.
Fotografózás, Csillagoké 306.
Föld, Mágnessége honnan ered 177. — Unipolaris indukciója 343.
Földmágnesség, Följegyzések a Budapesti közp. intézetben 47, 95, 143, 191, 231, 271, 311, 351, 391, 431, 479, 519.
Földműves, Erdélyi f. kosztja 388.
Földrengés, 1884-ben 380. — Mesterséges 465. — Részleges, felületi 466.
Földtani intézet, Kémiai laboratóriumából 40.
Földtani társulat, Ülései 39, 78, 134, 426.
Főzőedény, Ónozott 35. — Agyagf. Budapesten 383.
Fuchsia, *Pleiophyllia* és *Ascidium* nála 75.
Fű, Papirosgyártásra 41.
Fülbemészó, 127.
Fürj, Felnevelése és táplálékja 270, 348.
Fürkész-darázs, Élete 14*.
Füst, Nagyvárosoké 255.
Galandfereg 349.
Gay-Lussac-féle törvény, Bebizonyítására készülék 209, 222*.
Gáz, Forrásgázok felfogására készülék 194*. — Vizgazometer 195. — Világítása 76. — Egyenlő térfogatú gázok lemérésére készülék 200*. — Sűrűségének meghatározására készülék 201*. — Gay-L. M. törvény bebizonyítására készülék 209, 222*.
Gázkád, Revolver g. 204*.

- Gazometer*, Gázok eltartására 195*.
Georgina, Szalagosodása 350.
Gép, Forgássebességének fokozása 346, 390.
Gilisza, És a zombék 270.
Gleeser, Nyomai a Magas Tátrában 512.
Gliczerin, Ipari alkalmazása 336.
Gliczerin-foszforsav 512.
Gomba, A lóhere leveleken 45. — Magyarország szárított gombái 229. — Épületfa-g. kipusztítása 517.
Göppert, Emlékezete 40.
Grándt, Új lövedék 425.
Grimmieae Tatrensis 305.
Gyékényfélék, Elterjedése 226.
Gyermeklánczfű, Virágja 339.
Gyomor, Idegen testek benne 189.
Hal, Fészeképítő tengeri hal 505. — Őshalak idegrendszere 516.
Haldl, Adója Magyarországon 491.
Halászat, A pákász. A látott hal 474.
Halló-ideg, Vizsgálatok a belőle kiinduló reflex-mozgásokat illetően 133.
Hamu, Vulkanoké 381.
Hang, Visszaverődése lapszerű felületen 304.
Harangozás, Jelentősége és hatása zivatar alkalmával 430.
Herény, A herényi asztrofizikai obszervatórium sarkmagassága 77.
Hermafroditáság, 42, 49*, 97*.
Hid, Nagy lánczhidak 345.
Hideg, És meleg érzésének vezetésére külön idegkészülék 302.
Hidrogén, Meghatározása palládiummal 180.
Higany-kontakt, 133.
Higany-légszivattyú, Gyűrűcsöves 265.
Higanylopó, 189*.
Hofmann-cső, Módosított 206.
Holdfogyatkozás, 1884. október 4-én 298.
Homok, Vulkanoké 381.
Homokkő, Rovar-lenyomat szilurkorszakbeli homokkőben 173.
Hordó, Bor kifolyása belőle 309.
Hús, Megemésztésére mennyi idő kell 175.
Hűtő, Liebig-féle 223*.
Hygrothermans, Bor hevítésére 471.
Ideg, Vizsgálatok a halló-ideget illetően 133. — Kurara és elektromosság hatása reá 141. — Külön i.-készülék a meleg és hideg érzésének vezetésére 302.
Idegrendszer, Központi i. vizsgálati módszeréhez adat 77. — Óshalaké 516.
Időjárás, Följegyzések a közp. meteorológiai intézeten 47, 95, 143, 191, 231, 271, 311, 351, 391, 431, 479, 519. — A hónapok középhőmérsékletei 516.
Ipar, Történelem előtti ólimpar Karinthiában 129*.
Ivar, Kétklaci mécsvirág kettős ivarú virággal 75. — Rovarok női ivarszerve 179.
Ivóvíz, Zink benne 414.
Juh, Kergékörja és rühessége 429.
Jávorszarvas, Hajdani előfordulása a Szepességen 505.
Jégár, A Magas-Tétráé 78, 512.
- Kabel*, Telegramm sebessége 41.
Kagyló, Héjának fényesítése 517.
Kakuk, Ragadozó madárrá változása 517.
Karbonsav, Quantitativ elemzés 44.
Karbonkorszak, Zsurló abból 383.
Kárpát, Adatok az Erdélyi K.-ok geológiaiájához 472.
Kárpát-Egylet, 307, 427.
Kathetometer, 203*.
Kávé, Élettani hatása 303.
Kecske, Kőszáli k. előfordulása hajdan a Szepességen 505.
Kéksav, Liebig-féle hűtő k. készítésére 223.
Keletindia, Nyelvek statisztikája 41.
Kép, Villámalkotta 297.
Kereskedelem, Szemontijából a rovarok világa 308 (N49*).
Keresztespók, Élelemessége 505.
Kergékör, Juhoké 429.
Kérdőzés, Oka 176.
Kertészet, Kongresszus Antwerpenben 307.
Khimin, Élettani hatása 467.
Kigyó, Csörgő k. mérge 181.
Kolerabacillus, Morfológiája 299.
Kolerajárványok, Magyarországon 35.
Koponya, És lélektan 269, 313, 353.
Kor, Emberfajták nagykorra 334.
Koszt, Erdélyi földmivésé 388.
Könyvforgalom, Lipcsei 41.
Könyvtár, Legnagyobb k.-ak 181.
Kőszáli-kecske, Előfordulása a Szepességen hajdan 505.
Kötélpálya, Vajda-Hunyadi 342.
Közgyűlés, Természettud. Társulaté 80.
Kurara, Hatása az idegekre 141.
Kút, Kőbányai fojtó kút 516.
Lámpa, Javitott izzó l. 41. — Takarékosági szerkezettel 202*.
Lánczhidak, 345.
Lángész, És elmekör 308 (N47).
Légáramlat, És a csapadék 67.
Léghőmérő, 221*.
Légsúlymérő, Javitása 190.
Légszivattyú, Gyűrűcsöves higany-i. 265. — Vízlégs. kezelése 309.
Lélektan, És koponya 269, 313, 353.
Lepárló-készülék, 516.
Lepke, Lepkéket fogdosó növény 421*.
Letkés, Határában csigák; kagylók stb. 512.
Levegő, Oxigéntartalma 458.
Liebig-féle hűtő, 223*.
Ló, Testén fehér szőr 429.
Lóhere, Gombák rajta 45.
Lopó, Praecisio kémszerlopó 200*.
Lötétű, Életéből 31.
Lövedék, Új l. 425.
Madár, Torz peték a házi szárnyasoknál 350. — Kakuknak ragadozó madárrá változása 517.
Mágnesség, Földé honnan ered 177. — Lapszerű aczélemmezek kétirányú mágnesezésénél fellépő tűnemények 305. — l. Földmágnesség.
Magyarítás, Nem- és fajneveké 21.

Mécsvirág, Kétlaki, kettősivarú virággal 75.
Megbitás, Az állatan köréből (Daday Jenő, Lovassy Sándor és Hazay Gyula) 266.
Meleg, És hideg érzésének vezetésére külön idegkészülék 302.
Melegedés, Utczaburkolaté 269.
Méreg, Morfium és éther 407, 449.
Mészkeő, Olvadása 464.
Meteor, Az Erdélyi Múzeumegylet meteorgyűjteménye 180.
Meteorológia, Magyar munkák annak köréből 142, 189. — A hónapok középhőmérsékletei 516. — 1. Időjárás.
Mirigy, Pajzsmirigy szerepe 173.
Morfium, Divatos méreg 407, 449.
Mosás, Új ruhamosó eljárás 471.
Mozgalom, Hazánkban a természettudományok terén, 39, 77, 133, 185, 264, 304, 426, 471, 512.
Mozgás, Reflex-mozgások, a hallóidegből kiindulók 133. — Befolyása a tejelválásra 174.
Mulatóhegy, Geológiai viszonyai 427.
Múzeum-Egylet, Kolozsvári, ülései 39, 178, 304, 472.
Nagyág, Ércztermő helyei 1.
Nap, Forgása tengelye körül 133. — Felületének és foltjainak vizsgálata 134. — Gyakorisága 1872—1884-ig 306. — Foltjai 1885-ben 513.
Nedvességmérő, Szobai használatra 142. — Hőfokának rendellenessége 310.
Nekrológ, Tudósoké. Aitken, Aronhold, Balbi, Balfour, Barral, Behm, Bentham, Berghaus, Bernstein, Bodinus, Bourdon, Boutigni, Brehm, Daguin, Dumas J. B., Dumoncel, Engelmann, Fitzinger, Godwin-Austen, Göppert, Guyot, Hagen, Hochstetter, Jolly, Klinkerfues, Kolbe, Kowalski, Lartigue, Moigno, Pillitz, Pritchard, Guet, Schellen, Schmidt J. F., Schödler, Sella, Smith R. A., Thénard P., Todhunter, Tömösváry, Vierordt, Würtz. 495. — Bayer 424. — Molnár J. 308.
Nem, És faj neveinek magyarítása 21.
Nitrogén, Meghatározó módszere 513.
Nitroglicerín, Kísérletek vele 115, 135.
Növény, Maradványai az ókori egyiptomi sirokban 119. — Gróf Széchenyi Béla közép-ázsiai expedíciójának növénytanai eredményei 265. — Kongresszus Antwerpenben 307. — Pilléket fogdosó 421*.
Nyárfafa, l. *Populus*.
Nyelv, Keletindiai nyelvek statisztikája 41.
Obszervatórium, A herényi o. sarkmagassága 77.
Oenothera speciosa, Lepkéket fogdos 421*.
Ólomhányászat, Történelemelőtti ó. és ó. ipar Karinthyában 129*.
Olvadás, Mészkeő 464.
Őn, Ózozott fűzbedények 35. — Bangkaszigetén előforduló 426.
Óra, Higanykontakt alkalmazása 133.

Orgonabokor, Ószkor viritó 518.
Ornithorhynchus paradoxus 39.
Oxigén, Levegő o. tartalma 458.
Ökör, Megcsömörlése és felfuvódása 429. — Lenyelt pók hatása rá 430.
Öngyilkosság, 186.
Ösemlős, Csontmaradványai Kolozsvár környékéről 180. — Baltaváré 427.
Óshalak, Idegrendszere 516.
Pajzsmirigy, Szerepe 173.
Palládium, Hidrogén meghatározására 180.
Pályázat, Állattani nyílt p. 1885-ben 266.
Papíros, Gyártása fűből 41.
Paradicsomalma, Új betegsége 341.
Paszuly, 141.
Pete, Torz pete a házi szárnyasoknál 350.
Petroleum, Nyomai a Mátra-hegységben 426.
Pezsgőbor, Gyöngyének kiinduláspontja 310. — Gyártása 363.
Pharmakosiderit, Új termőhelye 39.
Phaseolus vulg., Magyar neve 141.
Pille, Pilléket fogdosó növény 421*.
Pleiophyllia, A fuchsianál 75.
Pók, Erzszevei 30. — Ökör-lenyelt pók hatása 430. — Keresztespók élelmesége 505.
Pokhausz-hegy, Kőzete 427.
Pokolsár, Kitérése 180.
Polydromo-motor, 306.
Populus-canadensis, És p. nigra 349.
Praecisio-állvány, 203*.
Praecisio-kémszerlopó, 200*.
Progressio, 390.
Prolificatio, l. Átnövés.
Psychrometer, l. Nedvességmérő.
Puccinia Malvacearum, 472.
Rakellmetall, 45.
Répa, Czukorraépa fejlődése 188.
Revolver-gázkád, 204*.
Rodnai havasok, Geológiai viszonyai 512.
Rovar, Lenyomata a szilur-korszakbeli homokkőben 173. — Női ivarszerve 179. — Világa a kereskedelem szempontjából 308 (N49*).*
Rózsza, Új fajok előállítása 270. — Virágának átnövése 350.
Ruhamosás, Új eljárás 471.
Rühesség, Juhoké 429.
Salétromsav, Vízben való felismerése 429.
Sarkfény, 243* — Magassága 343.
Sarkmagasság, A herényi obszervatóriumé 77.
Saturnus, Gyűrűinek változékonysága 133.
Sebesség, Kábel-telegrammé 41. — Különféle sebességek 262. — Fokozása a gépek forgásánál 346, 390.
Selmezz, Geológiai viszonyai 306.
Sír, Növénymaradványok az ókori egyiptomi sirokban 119.
Sósav, Elemzéséhez előadási készülék 207* — Elektrolízisére készülék 208*.
Spinachia vulgaris, 505.
Sűrűség, Gázok s.-ének meghatározására való készülék 201*.
Szájvíz, Anatherin-sz. alkatrészei 270.

Szalagosodás, GeorGINÁÉ 250.
Szél, És a csapadék 67.
Szénbányászat, Angliáé 345.
Szénsav, Synthesiséhez előadáshoz való készü-
 lések 207*.
Szent-Elmó, vagy Szt.-Ilona tüze, 181, 474,
 518.
Szénvegyületek, Synthesisére kísérlet 179.
Szerpentin, 40.
Szigetelés, Vezető dróté 178.
Szikkra, Lassan kisülő elektromos szikkra
 chemiai hatása 11*.
Szilur-korszak, Rovar-lenymat 173.
Szín, Változtatása a virágoknál 422.
Színkép, Két sz. együttes projekciójához
 készülék 212*. — Égitestek színképének
 fotografozása 306.
Selídcs, Vizeinek elemzése 307.
Szódavíz, Hatása az emésztésre 45.
Szőlő, Különös alakú szem 474.
Ször, Fehér ször a ló testén feldörzsölés
 után 429.
Szűret, Alkalmával a fillokszerát áthurczol-
 ják-e a munkások 142.
Szűrő, Chamberland vízsűrője 384.
Tábla, Előadásokhoz 205.
Talaj, Virágcserep talajának befolyása az
 egészségre 348.
Tapintás, Változásai 386.
Táplálék, A tejsav a nép táplálékában 280.
Taraxacum officinale, Virágja 339.
Társulatok, Mozgalmi hazánkban: Aka-
 démia, 77, 133, 264, 306, 471, 512. —
 Földtani Társ. 39, 78, 134, 426, 512.
 — Kárpátgyelet, 307, 427. — Múzeum-
 Egylet, 39, 178, 304, 472. — Orvosi és
 közegészségügyi kongresszus, 266. — Ter-
 mészettud. Társ., Kir. Magy. 41, 79, 135,
 182, 228, 266, 308, 472.
Táttra, Déli oldalán gletcsér nyomai 78, 512.
Tefj, Piaczi t. Budapesten 36. — Elválas-
 tására a mozgás befolyása 174. — Meg-
 emésztésére mennyi idő kell 175.
Tejsav, A nép táplálékában 280.
Telegramm, Kábel-t. sebessége 41.
Telegrammforgalom, Hazánkban 348, 349.
Tenger, Éjjeli fénylése 165. — Vízének
 ihatóvá tétele 415.
Tengeri, Kukoricza 142, 189.
Természet, Nagy hatói 322. — Erőkészletei
 s értékesítők 373.
Természtudomány, Nem- és fajnevek ma-
 gyarítása 21. — Terén hazai mozgalmak,
 39, 77, 133, 185, 264, 304, 426, 471, 512.
 — Kursus-előadások 79.
Természtudományi Társulat, Kir. Magy.,
 Alapítványai 137. — Állattani-pályázat
 1885-ben 266. — Előadási kurzusok 79.
 — Estélyei 308. — Forgatókéje 46, 136,
 309, 478. — Könyvtára 91, 513. — Köz-
 gyűlése 80. — Pénztári számadása 1884-ről
 88. — Szakülései 42, 135, 186, 229, 269,
 474, 515. — Választmányi ülésai 41, 79,
 182, 185, 228, 266, 472, 513.

Természtudósok, Nekrológja, I. Nekrológ.
Termet, Embéré 186.
Terricolák, 512.
Test, Szilárd testek diffúziója 76.
Tetoválás, 135.
Thermoregulator, 516.
Tompor, Ember harmadik tompora 42, 233*.
Torja, Büdös barlangja 308 (N₄8*^o).
Többlevélűség, A fuchsiánál 75.
Törpe, Két amerikai t. 506.
Trágya, Desinficiált t. alkalmazása 270.
Tulok, 141.
Türrkisz, Előfordulása viszonyai 172.
Typhaceae, Elterjedése 226.
Tyúk, Elhullásának okai 348.
Üjév, Zsidó u. kiszámítása 430, 477.
Uromyces Trifolii, 45.
Urvölgyit, Új termőhelye 39.
Útazaburkolat, Felmelegedése 269.
Üstökös, Coggiaféle ü. pályaszámítása 307.
 — Encke-féle ü. visszatérése 345.
Üveg, Készítése, fuvása 135, 393*, 433*. —
 Új alkalmazása 181.
Vacuum-csap, 202*.
Város, Nagyvárosok füstje 255.
Vaskötélpálya, Vajda-Hunyadi 342.
Vasút, Új vasúti-jegyek 307.
Vér, Baktérium benne 307.
Veréb, Útonálló házi v. 126.
Vezetődrót, Elszigetelése 178.
Vicia Faba, Magyar neve 141.
Világítás, Gázoké 76.
Világító-festék, Hol kapható 45.
Villám, Mint képiró 297. — Égi háborúk
 idejében elektromosság keletkezése 343.
 — Járása 346. — Melsens-féle villám-
 hárító 41. — I. *Elektromosság*.
Virág, Kettősivarú, kétlaki mécsvirágé 75.
 — Gyermeklánczfűé 339. — Mestersége-
 sen teljessé tétele 340. — Almafa teljes
 virága 350. — Rózsav. átnövése 350. —
 Lepkéket fogdosó 421*. — Színváltozta-
 tása 422.
Virágcserep, Talajának befolyása az egész-
 ségre 348.
Virágzás, Agaveé 329*. — Egy évben há-
 romszor virágzó és termő almafa 345. —
 Orgonabokor őszkor virágzása 518.
Víz, Synthesisére új kísérlet 178. — Elek-
 trolízisre készülék 208*. — Ásványvíz
 kezelése 214*. — Vezetett v. állítólagos
 pazarlása 225. — Göd és Dunakeszi for-
 rásvízei 264. — Természetes víz magától
 való megfeszültsége 337. — Zink az ivó-
 vízben 414. — Tenger vízének ihatóvá
 tétele 415. — I. Ásványvíz, Forrás.
Vizgazomter, Fémrészek nélkül 195.
Vizlégszivattyú, Kezelése 309.
Vízszűrő, Chamberland-féle 269, 384.
Vulkán, Kitörések 1884-ben 380. — Ho-
 mokja és hamuja 381.
Zea Mays, Magyar neve 142, 189.
Zeolith, Vizsgálati 181.
Zigadit, 265.

Zink, Ivóvizben 414.

Zivatar, 145. — Statisztikájához adalék 131.

—Harangozás jelentősége 430.

Zuzmó, Adatok Magyarország z.-flórájához 265.

Zsidó újév, Kiszámítása 430, 477.

Zsilvölgy, Aquitankori flórája 135.

Zsír, Frissen tartása 270.

Zsombék, 270. — Alföldi 273.

Zsurló, A karbon korszakból 383.

Jelek a tartalomjegyzékben.

f: Füzet.

l: Lásd.

N: Népszerű Előadások Gyűjteménye.

*: Illusztrációt jelent.

Kövér lapszám: nagyobb cikket jelent.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.